

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس: نظریه های یادگیری و مهارت های مقدماتی تدریس

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: آموزش پزشکی

عنوان درس: نظریه های یادگیری و مهارت های مقدماتی تدریس

کد درس:

نوع و تعداد واحد^۱: ۲ واحد نظری

نام مسؤؤل درس: دکتر رقیه گندم کار

مدرس / مدرسان: دکتر رقیه گندم کار / زهرا زارعی

پیش‌نیاز / هم‌زمان: -

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد حضوری آموزش پزشکی

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: آموزش پزشکی

محل کار: گروه آموزش پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی تهران

تلفن تماس: ۰۲۱۸۸۹۵۵۷۱۲

نشانی پست الکترونیک: gandomkarr@gmail.com

^۱مشمول بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس:

بخش عمده‌ای از مهارت یک مدرس منوط به آشنایی وی با کاربرد اصول و یافته‌های روانشناسی، در آموزش و تدریس است. یادگیری، هم تابع اصول و نظریه‌های عمومی روانشناسی یادگیری است که درباره همگان صدق می‌کند، و هم تابع تفاوت‌های فردی فراگیران در امر فراگیری است. به این ترتیب لازم است مدرسان هم با نظریه‌ها و قوانین عمومی تغییر رفتار، نگرش و شناخت آشنا باشند و هم به تفاوت‌های فردی در یادگیری و عملکرد اشراف داشته باشند. بنابراین درس روانشناسی آموزش و یادگیری بر آن است تا فراگیران مقطع کارشناسی ارشد آموزش علوم پزشکی را به گونه‌ای با نظریه‌ها و مفاهیم روانشناختی مرتبط با این درس آشنا سازد که بتوانند در حوزه تربیت مدرسان علوم پزشکی توانمند در انتقال مفاهیم، شکل‌دهی ارزش‌ها و تربیت دانش‌آموختگان ماهر اثر گذار باشند.

این درس از طریق آموزش غیر حضوری و به صورت بارگذاری محتوای چندرسانه‌ای، انجام تکالیف، مطالعه‌ی کتاب و مقاله به همراه اسلایدهای مربوطه ارائه خواهد شد.

محتوا و تکالیف هر مبحث در زمان مشخص شده در سامانه بارگذاری خواهد شد. در طول ترم به سوالات دانشجویان از طریق سامانه پاسخ داده می‌شود. بازخورد به تکالیف دانشجویان هم به صورت فردی و هم به صورت گروهی بر حسب نیاز ارائه می‌شود.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

اصول و مفروضات نظریه‌های یادگیری مطرح در حوزه آموزش پزشکی را به منظور ارتقای آموزش، بهبود روش‌های تدریس، مدیریت محیط آموزشی و کلاس به کار ببرند.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- یادگیری را از دیدگاه‌های رفتاری، شناختی و سازنده‌گرایی تعریف کند.
- کلیدواژه‌ها و مفاهیم پایه در نظریه‌های یادگیری رفتاری (کنشگر و پاسخگر)، اجتماعی شناختی (بندورا، آزوبل، ویگوتسکی)، شناختی (طرحواره و پردازش اطلاعات)، سازنده‌گرایی و انگیزشی را در یادگیری توضیح داده و این نظریه‌ها را با هم مقایسه کند.
- نحوه استفاده از مفاهیم مشتق از نظریه‌های فوق‌الذکر و تلفیق آنها با هم را در تدریس علوم پزشکی به بزرگسالان شرح دهد.
- فراشناخت را تعریف کرده، مؤلفه‌های آن را از هم تمیز دهد.
- مهارت‌های اساسی تفکر شامل تفکر نقاد، و تفکر خلاق را از بعد روانشناختی توضیح داده، و فنون ارتقای آنها را شرح دهد.
- استدلال بالینی را مبتنی بر مهارت‌های اصلی تفکر توضیح دهد و مؤلفه‌های اساسی آن را تشریح نماید.
- هوش هیجانی را تعریف کند، مؤلفه‌های آن را نام ببرد، و کاربرد آن در حوزه آموزش علوم پزشکی را تحلیل نماید.
- تیپ‌های شخصیتی را در فراگیری نام ببرد، آنها را شرح دهد، و کاربرد آنها در آموزش علوم پزشکی و اداره محیط آموزشی را تحلیل نماید.
- سبک‌های یادگیری را نام برده و تعریف کند و کاربرد آنها را در حوزه‌های مختلف آموزش علوم پزشکی را توضیح دهد و آنها را با هم مقایسه کند.
- نقش انگیزه، انگیزش، نیاز در یادگیری را با ذکر مثال و تحلیل موردی شرح دهد.

- بتواند چالش‌های فردی مربوط به مدرس و فراگیر، و همچنین محیط آموزشی را شناسایی، ارزیابی و تحلیل کند و برای آنها از بعد روانشناختی راهکار تلفیقی مبتنی بر مفهوم‌پردازی مورد ارائه دهد.
- بتواند در منابع علمی حوزه روانشناسی یادگیری پاسخ پرسش‌های خویش را به‌طور مستقل پیدا کند.

رویکرد آموزشی^۱:

- مجازی^۲
- حضوری
- ترکیبی^۳

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
۱	معارفه، مرور مشارکتی طرح درس، تشریح تکالیف دانشجویان	جلسه آنلاین	-	دکتر گندم‌کار
۲	مقدمه ای بر یادگیری	محتوای چند رسانه ای	-	دکتر گندم‌کار
۳	نظریه‌های یادگیری رفتاری	جزوه در قالب فایل PDF	آزمون کوتاه	دکتر گندم‌کار
۴	نظریه‌های رشد شناختی	محتوای چند رسانه ای	آزمون کوتاه	خانم زارعی
۵	نظریه‌ی شناختی- اجتماعی / شناخت، فراشناخت و یادگیری خود تنظیمی	محتوای چند رسانه ای	تکلیف	دکتر گندم‌کار
۶	نظریه‌های شناختی خبرپردازی	محتوای چند رسانه ای	آزمون کوتاه	خانم زارعی

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
۷	نظریه‌های سازنده گرایی	ست اسلاید	تکلیف	دکتر گندم کار
۸	انگیزه و انگیزش در یادگیری (۱)	محتوای چند رسانه ای	آزمون کوتاه	دکتر گندم کار
۹	انگیزه و انگیزش در یادگیری (۲)	محتوای چند رسانه ای		دکتر گندم کار
۱۰	تفکر نقاد	ارائه دانشجویی - جلسه آنلاین	-	دکتر گندم کار
۱۱	استدلال بالینی	ارائه دانشجویی - جلسه آنلاین	-	دکتر گندم کار
۱۲	شخصیت و انواع آن	ارائه دانشجویی - جلسه آنلاین	-	دکتر گندم کار
۱۳	تفکر خلاق و خلاقیت	ارائه دانشجویی - جلسه آنلاین	-	دکتر گندم کار
۱۴	هوش هیجانی	ارائه دانشجویی - جلسه آنلاین	-	دکتر گندم کار
۱۵	هوش	ست اسلاید	-	دکتر گندم کار
۱۶	سبک‌های یادگیری	ست اسلاید	تکلیف	دکتر گندم کار
۱۷	آزمون پایان ترم	-	-	دکتر گندم کار

وظایف و انتظارات از دانشجو:

- انجام تکالیف در موعد مقرر
- مطالعه منابع معرفی شده
- مشارکت فعال در کلاس های آنلاین
- همکاری در ارائه گروهی مباحث مربوط به دانشجویان

روش ارزیابی دانشجو:

ارزیابی تکوینی:

- آزمون های کوتاه چند گزینه ای: ۲ نمره
- تکالیف: ۳ نمره
- حضور در کلاس های آنلاین و مشارکت در بحث ها: ۱ نمره
- ارائه شفاهی در کلاس آنلاین: ۲ نمره
- ارائه کتبی مطالب ارائه شفاهی: ۲ نمره

ارزیابی تراکمی:

آزمون کتبی پایان دوره شامل سؤالات بازپاسخ: ۱۰ نمره

محتواهای مربوط به ارائه های دانشجویی در آزمون پایانی لحاظ نمی شود.

منابع:

الف) کتاب:

سیف، ع؛ روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش (آخرین ویراست).

ب) مقالات:

- Taylor DC, Hamdy H. Adult learning theories: Implications for learning and teaching in medical education: AMEE Guide No. 83. Medical teacher. 2013;35(11):e1561-e72.

ج) محتوای الکترونیکی:

محتوای چند رسانه ای بارگذاری شده در سامانه

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

- Haghani F, Masoomi R. Overview of learning theories and its applications in medical education. Iranian Journal of Medical Education. 2011;10(5).
- Cook DA, Artino Jr AR. Motivation to learn: an overview of contemporary theories. Medical education. 2016;50(10):997-1014.